

טיוטת חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל),
התש"ף-2020 – הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מחליטים :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק הארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ף-2020 – הרצ"ב.
- ב. להסמיך את ועדת שרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.
- ד. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה על הצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

העולם, וישראל כחלק ממנו, נמצא כעת בעיצומה של פנדמיה כתוצאה מהתפרצות והתפשטות הנגיף SARS-CoV-2 הגורם למחלה COVID-19 (להלן – המחלה, המגיפה או הנגיף). נכון להיום, אין חיסון שבאמצעותו ניתן לצמצם את התפשטותה ואין טיפול יעיל למחלה. יצוין כי קיימת אפשרות של העברת הנגיף מאדם עם תסמינים מזעריים או ללא תסמינים כלשהם לאנשים רבים, בלי ידיעתו. בישראל נכון ליום זה, נדבקו עשרות אלפי חולים ונפטרו כ-300 אנשים.

לצורך התמודדות עם המגיפה נקבעו הסדרים שונים, באמצעות צווים שהותקנו מכוח סמכותו של המנהל הכללי של משרד הבריאות לפי פקודת בריאות העם ובאמצעות תקנות שעת חירום שונות ובהן תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ף-2020 (להלן – התקנות). בהיעדר יכולת לפנות לכנסת באותה העת, ובשים לב לצורך החיוני והדחוף להתאים את המגבלות השונות למצב התחלואה ולנסיבות התפשטות הנגיף בישראל, כדי להגן על בריאות הציבור, נאלצה הממשלה להשתמש בכלי של תקנות שעת חירום.

התקנות שהותקנו בידי הממשלה ביום ט' בניסן התש"ף (3 באפריל 2020), מסדירות הוראות שמטרתן צמצום התפשטות נגיף הקורונה ומניעת הדבקה בנגיף באמצעות סמכות להכריז על אזורים שבהם קיים צבר תחלואה כאזורים מוגבלים, קביעת הגבלות שונות שמטרתן ריחוק חברתי באזור מוגבל והגברת האכיפה באזור זה. קביעת הגבלות כאמור והגברת האכיפה באזור מוגבל יעילות יותר במניעת התפשטות המגיפה מהחמרת ההגבלות על כל שטח המדינה, שכן כך מתאפשרת הקטנת שיעור ההדבקה בתוך האזור המוגבל בגלל הישגות קפדניות יותר של האוכלוסייה בבית, ומהאזור המוגבל לאזורים אחרים עקב ירידה ביצוע של ההדבקה מהאזור המוגבל החוצה. התקנות מסדירות את המסגרת להכרזה על אזור כאזור מוגבל, את ההגבלות שניתן לקבוע על הכניסה לאזור המוגבל והיציאה ממנו במטרה לצמצם את הסיכון לייצא את ההדבקה החוצה מהאזור המוגבל, את ההגבלות על היציאה מהבית למרחב הציבורי של מי שמתגורר באזור המוגבל ואת פעילות החנויות והעסקים באזור המוגבל, כדי לצמצם את הסיכון להדבקה בתוך האזור האמור בפרט ובתוך המדינה בכלל.

בהתאם לסעיף 39 (ו) לחוק-יסוד: הממשלה, הקובע כי "תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק", עתידות התקנות לפקוע ביום י"א בתמוז התש"ף (3 ביולי 2020). כיוון שטרם הסתיים המצב המיוחד שנוצר בישראל בעקבות התפשטות המגיפה וכדי לאפשר את המשך ההסדרים שנקבעו, לצורך המאבק בהתפשטות המגיפה, יש להאריך את תוקפן של התקנות שבנדון.

על מנת להמשיך ולהחיל הסדרים אלה, ועד שיושלם הליך חקיקתו וייכנס לתוקף חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 – אשר עבר בקריאה ראשונה ואם יאושר, יחליף את תקנות שעת החירום – מוצע להאריך את תוקפן של תקנות אלה, לתקופה של 45 ימים. בתוספת לחוק מובאות התקנות כלשונן.

תזכיר החוק שבנדון הופץ להערות ציבור ביום 16.6.20 עד ליום 18.6.20 (באישור המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)).

בהתאם לאמור, מוצע לאשר עקרונית את טיוטת החוק שבכותרת (להלן – טיוטת החוק) ולהסמיך את ועדת שרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.

בהתאם לסעיף 59 לתקנון לעבודת הממשלה ה-35 (להלן – התקנון לעבודת הממשלה), שר יביא טיוטת חוק לאישור בהתאם לסעיף 60 לתקנון, לאחר תום המועד לקבלת הסתייגויות השרים לתזכיר החוק. סעיף 60 לתקנון לעבודת הממשלה קובע כי מזכיר הממשלה יביא את טיוטת החוק לדיון בוועדת שרים לענייני חקיקה, אשר תדון בטיטת החוק בדרך שדנים בהצעת החלטה לפי פרקים ב' ו-ג' לעיל.

סעיף 39 לתקנון לעבודת הממשלה קובע כי שר רשאי לערור בכתב על החלטה של ועדת שרים בתוך שבועיים מיום שהופצה לידיעת חברי הממשלה, וכי אם לא הוגש ערר בתוך התקופה האמורה ההחלטה תצורף לפרוטוקול של החלטות הממשלה ותקבל תוקף של החלטת ממשלה. עם זאת, סעיף 41 לתקנון לעבודת הממשלה קובע כי הממשלה רשאית לקבוע כי החלטות ועדת שרים תהיינה "על-דעת הממשלה", שאז לא ניתן להגיש עליהן ערר ודינן במקרה האמור כדין החלטת ממשלה בישיבתה והן תצורפנה מיד לפרוטוקול החלטות הממשלה.

מוצע לאשר, באופן עקרוני, את טיוטת החוק, וכן לאור מועד פקיעת התוקף של תקנות שעת החירום האמורות אשר לא מאפשר להמתין שבועיים להגשת ערר על החלטת ועדת שרים לענייני חקיקה ועד שתקבל תוקף של החלטת ממשלה, מוצע להסמיך את ועדת שרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת. בדרך זו, ככל שוועדת שרים לענייני חקיקה תאשר את נוסחה הסופי של הצעת החוק, תקבל החלטתה תוקף מידי של החלטת ממשלה, וניתן יהיה לפרסם את טיוטת החוק ברשומות ולהגיש לאתר לכנסת.

כמו כן, ועל מנת לזרז את הליך החקיקה, מוצע לפנות לוועדת הכנסת לפי תקנון הכנסת, בבקשה לקיצור תקופת ההנחה של הצעת החוק לפני הקריאה הראשונה, בהתאם לאמור בסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, וכן בבקשה לקיצור תקופת ההנחה של הצעת החוק לפני הקריאה השנייה, בהתאם לאמור בסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב.

סיווגים

סיווג ראשי : 07חקיקה ממשלתית.

תחום פעולה עיקרי : 09אחר

מוגש על ידי שר הבריאות

כ"ז בסיון התש"ף
19 ביוני 2020

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

טיוטת חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"פ-2020.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

מוצע להאריך בחוק את תוקפן של תקנות שעת החירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"פ-2020 (להלן: תקנות אזור מוגבל), ב-45 ימים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

מכוח סעיף 39(א) לחוק יסוד: הממשלה, הממשלה מוסמכת להתקין תקנות שעת חירום. בהתאם לסעיף 39 (ו) לחוק יסוד האמור: "תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק".

תקנות אזור מוגבל הותקנו בידי הממשלה ביום ט' בניסן התש"פ (3 באפריל 2020), והן קובעות הסדרים שמטרתם צמצום התפשטות נגיף הקורונה ומניעת הדבקה בנגיף באמצעות סמכות להכריז על אזורים שבהם קיים צבר תחלואה כאזורים מוגבלים, קביעת הגבלות שונות על הכניסה לאזור המוגבל, היציאה ממנו ובתוך האזור המוגבל, תוך הגברת האכיפה באזור זה. תקנות אלה עתידות לפקוע ביום י"א בתמוז התש"פ (3 ביולי 2020). כיוון שעדיין לא הסתיים המצב המיוחד שנוצר בישראל בעקבות התפשטות המגיפה וכדי לאפשר את המשך החלת ההסדרים שנקבעו, לצורך המאבק בהתפשטות המגיפה, יש להאריך את תוקפן. הארכה זו נדרשת עד שיושלם הליך חקיקתו וייכנס לתוקף חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"פ-2020 – אשר עבר בקריאה ראשונה, ואם יאושר, יחליף את תקנות שעת החירום.

נוכח מועד פקיעת התקנות, ביום 3.7.20, קיים צורך דחוף באישור הצעת החוק, ובקידום מהיר של הליכי החקיקה. בהתאם לכך, מוצע לפנות אל ועדת הכנסת בבקשה לקיצור תקופת ההנחה של הצעת החוק לפני הקריאה הראשונה והשנייה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

ההצעה היא על דעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי).

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לקבל את ההחלטה המוצעת.

חתימה

מיכל גולדברג
שם

סגנית היועץ המשפטי
תפקיד

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ף-2020

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

מטרתו של חוק זה להאריך את תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ף-2020 (להלן – תקנות אזור מוגבל או התקנות).

תקנות אזור מוגבל שהותקנו בידי הממשלה ביום ט' בניסן התש"ף (3 באפריל 2020), קובעות, בין היתר, את אופן ההכרזה על אזור מוגבל על ידי ועדת שרים כהגדרתה בתקנות ואת ההגבלות שיחולו בתוך האזור שהוכרז – הגבלות על הכניסה והיציאה לאזור שהוכרז כאזור מוגבל, והגבלות על התנועה של המתגורר דרך קבע באזור המוגבל, ועל פעילות המסחר, הבילוי והפנאי באזור (לרבות סמכות הוועדה לקביעת הקלות בהגבלות). כן קובעות התקנות, בין היתר, את סמכויות האכיפה של ההגבלות שנקבעו, את מנגנון ההשגה על ההגבלות על הכניסה לאזור והיציאה ממנו, ואת הענישה על הפרת ההוראות בעניין הגבלת הפעילות והפעלת מקום או עסק.

בהתאם לסעיף 39(ו) לחוק-יסוד: הממשלה, הקובע כי "תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק", עתידות התקנות לפקוע ביום י"א בתמוז התש"ף (3 ביולי 2020).

על מנת להקנות לממשלה את הסמכויות הנדרשות להמשך ההתמודדות עם נגיף הקורונה, מקדמת הממשלה את הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020. חוק זה ייתן לממשלה את הכלים המתאימים להתמודדות כאמור בין היתר במקום תקנות אזור מוגבל. אמנם הצעת החוק אושרה על ידי ועדת השרים לענייני חקיקה ועל ידי הממשלה הונחה על שולחן הכנסת ואף עברה קריאה ראשונה, אך קיים סיכוי קלוש שהליך חקיקתו והתקנת התקנות מכוחו יושלמו לפני מועד פקיעת תקנות אזור מוגבל. לפיכך, נדרש להאריך את תוקפן של תקנות אלה, לתקופה של 45 ימים. זאת, כדי שניתן יהיה להמשיך ולהחיל את ההסדרים האמורים, לשם התמודדות עם מגיפת הקורונה, עד לפעולות האמורות.

ג. השפעת החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

החוק קובע הארכת תוקפן של תקנות שעת החירום שבנדון בלבד ולא מבקש לקבוע הסדרים חדשים.

ד. התייחסות משפטית

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי) קבע כי אין מניעה משפטית להגשת טיוטת החוק לממשלה.

ה. להלן נוסח טיוטת החוק המוצע ודברי הסבר:

הצעת חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל),

התש"ף-2020

הארכת תוקף תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ף-2020¹, בנוסח המפורט בתוספת, מוארך בזה ב-45 ימים.

תוספת

(סעיף 1)

הגדרות בתקנות שעת חירום אלה –

"אזור מוגבל" – אזור או מקום שהכריזה עליו ועדת השרים לפי תקנה 2;

"איש צוות רפואי" – רופא, אח, כוח עזר, פלבוטומיסט, פרמדיק או חובש;

"גוף הצלה" – כהגדרתו בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971²;

"המנהל" – כהגדרתו בסעיף 2 לפקודת בריאות העם, ומי שהוא הסמיכו לעניין סעיף 20(1) לפקודה האמורה;

"מעבדת תיקונים" – מעבדה לתיקון מכשירים שהתקלקלו או להחלפתם, למעט מעבדה לתיקון מוצרי תקשורת או מחשבים;

"פקודת בריאות העם" – פקודת בריאות העם, 1940³;

"צו בידוד בית" – צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראת שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020⁴;

¹ ק"ת התש"ף עמ' 1026 (1252) ועמ' 1490.
² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, 17 עמ' 390.
³ ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' 191.
⁴ ק"ת התש"ף, עמ' 516.

"תקנות הגבלת פעילות" – תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020.⁵

הכרזה על אזור 2. (א) התפשטה מחלת הקורונה בהיקף נרחב באזור מסוים בישראל, ושוכנעה ועדת השרים כי יש הכרח בהגבלת הכניסה אליו או היציאה ממנו או בהגבלת היציאה למרחב הציבורי של המתגוררים דרך קבע באזור כאמור ובהגבלת הפעלת מקום או עסק בתוך אזור כאמור, כדי למנוע את התפשטות המחלה מחוץ לאזור או בתוך האזור כאמור, רשאית היא, על דעת הממשלה, להכריז על האזור כאזור מוגבל; הכרזה על אזור כאזור מוגבל בשל הכרח בהגבלת הכניסה אליו או היציאה ממנו תבוצע בכפוף לכך שבתקופת תוקפה של ההכרזה תתקיים אספקה נאותה של מצרכים ושירותים חיוניים בתוך האזור; בתקנה זו, "ועדת שרים" – ועדת שרים המורכבת מראש הממשלה, שר הבריאות, שר הפנים, ראש הממשלה החלופי ושר הביטחון, שר הכלכלה, השר לביטחון הפנים ושר האוצר; החלטה על הכרזה על אזור מוגבל תתקבל ברוב קולות, בהסכמת ראש הממשלה וראש הממשלה החלופי ושר הביטחון.

(1א) הכריזה ועדת שרים כאמור בתקנת משנה (א), וראתה כי לצורך השגת מטרות ההכרזה כאמור באותה תקנת משנה אין צורך בהחלת ההגבלות לפי תקנות 3 ו-3א במלואן, וזאת בהתאם לנסיבות הקיימות באזור המוגבל, ובכלל זה השיקולים הבריאותיים, מאפייני התחלואה באזור, יכולת האכיפה, מאפייני האוכלוסייה ומאפייני הרשות המקומית, רשאית היא לקבוע בהכרזה הקלות אלה:

(1) לקבוע כי ההגבלות המנויות בתקנה 3, כולן או חלקן, לא יחולו לגבי האזור המוגבל, וכן לקבוע הקלות נוספות בהחלת ההגבלות האמורות בתקנה 3;

(2) לקבוע כי תקנה 3א בכללותה לא תחול לגבי האזור המוגבל.

(ב) הכריזה ועדת השרים כאמור, תודיע על כך מיד לראשי הרשויות המקומיות שבאזור המוגבל, וכן לוועדה מוועדות הכנסת.

(ג) הכרזה על אזור מוגבל תינתן לתקופה שלא תעלה על 7 ימים, ורשאית ועדת השרים להאריכה לתקופות נוספות שלא יעלו על 5 ימים כל אחת, ובלבד שתקופת ההכרזה הכוללת לא תעלה על 21 ימים; ואולם רשאית ועדת השרים, באישור ועדה מוועדות הכנסת להאריך את תוקפה לתקופות נוספות.

(ד) חדלו להתקיים הנסיבות המצדיקות את ההכרזה על אזור מוגבל, תודיע ועדת השרים על ביטול ההכרזה, גם אם טרם חלפו התקופות האמורות בתקנת משנה (ג).

(ה) הכרזה על אזור מוגבל או הארכת תוקפה של הכרזה כאמור ייכנסו לתוקף עם פרסומן באתר משרד ראש הממשלה, ויפורסמו ברשומות בסמוך לאחר מכן.

(ו) בלי לגרוע מתקנת משנה (ה), תובא ההכרזה וההגבלות לפי תקנות 3 ו-3א שיחולו לגבי האזור המוגבל לידיעת השוהים באזור המוגבל באמצעות פרסום בעיתונים, בערוצי תקשורת, באינטרנט, במודעות מודפסות על שלטי חוצות או בכל דרך יעילה אחרת שתבטיח את יידוע הציבור בהיקף הרחב ביותר האפשרי בנסיבות העניין.

(א) הכרזה ועדת השרים על אזור מוגבל לפי תקנה 2, יחולו הוראות אלה:

3. הגבלות למניעת
התפשטות מגפה
באזור מוגבל

(1) לא יצא אדם המתגורר בדרך קבע באזור המוגבל מהאזור המוגבל, אלא לאחת מהמטרות האלה:

(א) קבלת טיפול רפואי חיוני שלא ניתן לקבלו באזור המוגבל;

(ב) הליך משפטי שמחייב נוכחותו של אותו אדם;

(ג) שוטר, חייל או איש צוות רפואי היוצא במסגרת תפקידו;

(ד) הלוויה של קרוב משפחה מדרגה ראשונה;

(ה) העברה של קטין שהוריו חיים בנפרד אל ההורה המתגורר מחוץ לאזור המוגבל, ובלבד שאותו הורה הוא ההורה המשמורן או מצוי במשמורת משותפת;

(ו) צורך חיוני אחר, באישור מי שהוסמך לכך על ידי ראש רשות החירום הלאומית, לפי נוהל שפורסם לציבור;

(2) לא ייכנס אדם לאזור מוגבל, למעט –

(א) כניסת גוף הצלה הפועל במסגרת תפקידיו וסמכויותיו לפי כל דין, וכן משטרת ישראל, צבא ההגנה לישראל ושירות ההתגוננות האזרחית, ובלבד שכניסת צבא ההגנה לישראל ושירות ההתגוננות האזרחית תהיה לצורך מתן סיוע אזרחי בלבד ;

(ב) כניסת אדם המתגורר דרך קבע באזור המוגבל ;

(ג) כניסת איש צוות רפואי לצורך ביצוע תפקידו ;

(ד) כניסת עובדים סוציאליים לפי חוק ;

(ה) כניסת עובדי רווחה במחלקה לשירותים חברתיים באזור המוגבל שהוגדרו כחיוניים על ידי הרשות המקומית, וכן עובדי רווחה העובדים במקום המפורט בנושא עבודה, שירותי רווחה ועלייה וקליטה בתוספת לתקנות שעת החירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020⁶, ובלבד שקיבלו אישור ממושרד העבודה והרווחה ;

(ו) כניסת עיתונאי ועובד מקצועות התקשורת, ובלבד שנושא תעודה של לשכת העיתונות הממשלתית, או של איגוד העיתונאים הפועל בישראל שחבריו עיתונאים ועובדי מקצועות התקשורת ;

(ז) כניסה לצורך אספקת מוצרים ושירותים חיוניים, לרבות שירותי חשמל, מים, תקשורת ופסולת ;

(ח) העברה של קטין שהוריו חיים בנפרד על ידי אחד מהוריו לביתו של ההורה השני ;

(ט) כניסת אדם לצורך חיוני אחר, באישור מי שהוסמך לכך על ידי ראש רשות החירום הלאומית, לפי נוהל שפורסם לציבור.

(ב) כניסה לאזור מוגבל או יציאה ממנו לפי תקנת משנה (א), למעט לפי תקנת משנה (א)(2), תיעשה, ככל הניתן, בכפוף להצגת אסמכתא בדבר הצורך.

⁶ ק"ת התש"ף, עמ' 820.

צמצום יציאה של 3א. הכריזה ועדת השרים על אזור מוגבל לפי תקנה 2, יחולו הוראות אלה:

אדם המתגורר
באזור המוגבל
למרחב הציבורי
והגבלות על הפעלת
מקום או עסק
באזור המוגבל

(1) לא יצא אדם המתגורר דרך קבע באזור המוגבל ממקום מגוריו או ממקום שהייה קבוע אחר (להלן – מקום מגורים) למרחב הציבורי, אלא לאחת מהפעולות או המטרות האלה:

(א) הגעה של עובד או מועמד לעבודה למקום עבודה שהוא רשאי לעבוד בו לפי כל דין, וחזרה ממנו, הגעה של עובד למקום עבודה לביצוע עבודות תחזוקה חיוניות ותיקונים דחופים וכן הסעה של עובד למקום עבודה כאמור;

(ב) הצטיידות במזון, תרופות ומוצרים חיוניים וקבלת שירותים חיוניים;

(ג) קבלת שירות רפואי;

(ד) תרומת דם;

(ה) הפגנה;

(ו) הליך משפטי;

(ז) הגעה לכנסת;

(ח) טיפול במסגרת רווחה;

(ט) פעילות ספורט של יחיד, של יחיד עם אדם קבוע אחד בלבד, או של אנשים הגרים באותו מקום;

(י) יציאה ממקום מגורים, של יחיד או של אנשים הגרים באותו מקום, לזמן קצר ולמרחק של עד 100 מטרים ממקום המגורים ולמרחב הציבורי;

(יא) יציאה למקווה;

(יב) יציאה לתפילה, להלוויה, לברית או לחתונה;

(יג) יציאה לצורך סיוע רפואי לאדם אחר או סיוע לאדם עם קושי או מצוקה הדורשים סיוע;

(יד) יציאה לפעילות מותרת או לפעילות שניתן לה אישור, לגבי אזור מוגבל, לפי צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (הגבלת פעילות מוסדות חינוך) (הוראת שעה), התש"ף-2020,⁷ צו בידוד בית, או לפי תקנה 3(א)(1)(ו), לפי העניין;

(טו) העברה של קטין, שהוריו חיים בנפרד, על ידי אחד מהוריו, לביתו של ההורה השני;

(טז) העברה של קטין שההורה האחראי עליו נדרש לצאת לצורך חיוני כמפורט בתקנה זאת ואין במקום המגורים אחראי שניתן להשאיר את הקטין בהשגחתו;

(2) בתוך האזור המוגבל –

(א) לא יפעיל אדם מקום או עסק, מסוג המקומות המפורטים בתוספת, לרבות בבית מגורים, ולא יפעיל אדם חנות, לרבות בית אוכל ובכלל זה בית אוכל בבית מלון (בפסקה זו – בית אוכל), או מעבדת תיקונים שאינן כאמור בפסקת משנה (ב), לרבות בבית מגורים, בדרך של פתיחתם לציבור, ואולם אדם רשאי להפעיל מקום, עסק או חנות כאמור, בהזמנה מראש באמצעות טלפון או המרשתת (אינטרנט), בשירות משלוחים בלבד ובלא איסוף מהחנות או מהמעבדה;

(ב) הפעלת חנות למכירת מזון שאינה בית אוכל, בית מרקחת, חנות אופטיקה או חנות שעיקר עיסוקה מכירת מוצרי היגיינה וכן מעבדה לתיקון מוצרי תקשורת או מחשבים, תיעשה לפי התנאים הקבועים בתקנה 5(ב)(2) לתקנות הגבלת פעילות.

ב.3. העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שישה חודשים או קנס לפי סעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁸;

(1) היוצא ממקום מגורים למטרה או לפעולה שאינה מנויה בתקנה 3א(1) ובניגוד לתקנה כאמור;

עונשין

⁷ ק"ת התש"ף, עמ' 738.
⁸ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(2) המפעיל מקום או עסק או חנות, בעצמו או באמצעות אחר, בדרך של פתיחתם לציבור, בניגוד לתקנה 3א(2)(א); בפסקה זו, "מפעיל" – מי שמפעיל מקום, עסק או חנות מהמקומות המפורטים בתקנה 3א(2)(א), ואם הוא עסק טעון רישוי לפי סעיף 1 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968⁹, שנדרש לגביו רישיון או היתר כמשמעותם בסעיף 4 לאותו חוק – בעל הרישיון או בעל ההיתר.

באזור מוגבל ובסביבתו הקרובה רשאי שוטר, לשם אכיפת הוראות תקנה 3, נוסף על הסמכויות לפי כל דין –

4. סמכויות שוטר באכיפת הכניסה לאזור המוגבל והיציאה ממנו

- (1) למנוע כניסה של אדם או רכב לאזור המוגבל, או יציאה ממנו;
- (2) לדרוש מכל אדם להזדהות לפניו ולמסור לו כל ידיעה או מסמך; לצורך כך רשאי שוטר לעכב אדם או כלי רכב;
- (3) להורות לגוף הצלה לפעול במסגרת תפקידיו וסמכויותיו לפי כל דין ובלבד שקיבל אישור קצין משטרה לעניין זה;
- (4) סירב אדם להוראת או לדרישת שוטר לפי פסקאות (1) עד (2), רשאי שוטר לעשות שימוש בכוח סביר לשם מילוי ההוראות או הדרישה.

בתוך האזור המוגבל רשאי שוטר, לשם אכיפת הוראות תקנה 3א, נוסף על הסמכויות לפי כל דין –

4א. סמכויות שוטר לאכיפת הגבלות יציאה למרחב הציבורי והגבלות על הפעלת מקום או עסק בתוך האזור המוגבל

- (1) להורות לכל אדם לפעול בהתאם להוראות שבתקנה 3א(2)(ב), וכן להורות על הפסקת פעילות המנוגדת לאמור בתקנות;
- (2) למנוע כניסה של אדם למקום אם כניסתו לאותו מקום לא נועדה לאחת מהפעולות או המטרות הקבועות בתקנה 3א(1) או אם בכניסת האדם יש כדי להפר את האמור בתקנה 3א(2).

⁹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

5. קריאה לשירות עובד באזור המוגבל
מצא ראש רשות החירום הלאומית כי הספקתם של שירותים קיומיים לאוכלוסייה באזור המוגבל עלולה להיפגע, יפנה לשר העבודה והרווחה בבקשה לשקול הפעלת סמכויותיו לפי סעיפים 17 או 18 לחוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967.¹⁰
6. השגה
(א) על החלטה פרטנית לפי תקנה 3(א)(1)(ו) ולפי תקנה 3(א)(2)(ט) ניתן להגיש השגה לראש רשות חירום לאומית או סגנו; על החלטה פרטנית לפי תקנה 3(א)(1)(א), (ב), (ד), (ה), ולפי תקנה 3(א)(2)(א), (ב), (ו), (ז) ו-(ח) ניתן להגיש השגה לקצין משטרה שהוסמך על ידי המפקח הכללי של המשטרה.
- (ב) החלטה בהשגה תינתן ככל האפשר לא יאוחר מ-24 שעות עובר למועד בגינו התבקשה היציאה מהאזור המוגבל או הכניסה אליו.
- (ג) החלטה לפי תקנה 3 תעמוד בתוקפה אלא אם כן התקבלה החלטה אחרת בהשגה.
- (ד) על החלטה בהשגה ניתן להגיש עתירה מינהלית לבית המשפט לעניינים מינהליים כמשמעותו בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹¹ (להלן – חוק בתי משפט לעניינים מינהליים).
- (ה) עתירה כאמור בתקנת משנה (ד) תוגש כעתירה מינהלית לפי הוראות חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, ובכפוף להוראותיו.
- א6. סייג לתחולה
תקנות שעת חירום אלה לא יחולו על משכן הכנסת, בתי המשפט, בתי הדין לעבודה ובתי הדין הדתיים; תקנות 3 ו-3א לא יחולו על חברי הכנסת.
- ב6. שמירת דינים
אין בהוראות אלה כדי לגרוע מתחולתן של תקנות הגבלת פעילות באזור המוגבל, ואולם בתקופת תוקפן של תקנות שעת חירום אלה לא יחול באזור מוגבל אשר חלה עליו תקנה 3א לתקנות שעת חירום אלה, תקנות 2 ו-5(א) ו-(ב) לתקנות הגבלת פעילות, זולת אם קיימת הפניה מפורשת אליהן בתקנות שעת חירום אלה.
7. תוקף
תקנות שעת חירום אלה יעמדו בתוקפן עד יום כ"ד בסיוון התש"ף (16 ביוני 2020).

תוספת

(תקנה 3א(2)(א))

¹⁰ ס"ח התשכ"ז, עמ' 86.
¹¹ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

(1) קניון למעט חנות למכירת מזון שאינה בית אוכל, בית מרקחת, חנות אופטיקה או חנות שעיקר עיסוקה מכירת מוצרי היגיינה המצויים בקניון;

(2) דיסקוטק, בר, פאב, אולם אירועים, מכון כושר, בריכת שחייה, פארק מים, גן חיות, ספארי, פינת חי, בית מרחץ, בית קולנוע, תיאטרון, ספרייה, מוזאון ומוסד תרבות אחר, פארק שעשועים, לונה פארק, גני שעשועים ומיתקני שעשועים, עסק לטיפול לא-רפואי בגוף האדם, לרבות טיפולי רפואה אלטרנטיבית, מקום לעריכת מופעים וירידים, כלי שיט ציבורי, רכבל, שמורת טבע, גן לאומי, אתר מורשת, ומקום שיש בו אטרקציה תיירותית;

(3) שוק קמעונאי הפתוח לציבור הרחב, וכן דוכן בשוק כאמור, ובכלל זה דוכן למכירת מזון, ולמעט שוק סיטונאי, ולמעט חנות כאמור בתקנה 3א(2)(ב), המצויה במבנה סגור בשוק, בכפוף לתנאים כאמור באותה תקנה.

דברי הסבר

כללי

העולם, וישראל כחלק ממנו, נמצא כעת בעיצומה של פנדמיה כתוצאה מהתפרצות והתפשטות הנגיף SARS-CoV-2 הגורם למחלה COVID-19 (להלן - המחלה, המגיפה או הנגיף). נכון להיום, אין חיסון שבאמצעותו ניתן לצמצם את התפשטותה ואין טיפול יעיל למחלה. יצוין כי קיימת אפשרות של העברת הנגיף מאדם עם תסמינים מזעריים או בלא תסמינים כלשהם לאנשים רבים, בלי ידיעתו. בישראל נכון ליום זה, נדבקו עשרות אלפי חולים ונפטרו קרוב ל-300 אנשים.

לצורך התמודדות עם המגיפה נקבעו הסדרים שונים באמצעות צווים שהותקנו מכוח סמכותו של המנהל הכללי של משרד הבריאות לפי פקודת בריאות העם, 1940, ובאמצעות תקנות שעת חירום שונות ובהן ותקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות), התש"ף-2020 וכן תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ף-2020 (להלן - התקנות או תקנות אזור מוגבל). בהיעדר יכולת לפנות לכנסת באותה העת, ובשים לב לצורך החיוני והדחוף להתאים את המגבלות השונות למצב התחלואה ולנסיבות התפשטות הנגיף בישראל, כדי להגן על בריאות הציבור, נאלצה הממשלה להשתמש בכלי של תקנות שעת חירום.

תקנות אזור מוגבל שהותקנו בידי הממשלה ביום ט' בניסן התש"ף (3 באפריל 2020), מסדירות הוראות שמטרתן צמצום התפשטות נגיף הקורונה ומניעת הדבקה בנגיף באמצעות סמכות להכריז על אזורים שבהם קיים צבר תחלואה כאזורים מוגבלים, קביעת הגבלות שונות שמטרתן ריחוק חברתי באזור מוגבל והגברת האכיפה באזור זה. קביעת הגבלות כאמור והגברת האכיפה באזור מוגבל יעילות יותר במניעת

התפשטות המגיפה מהחמרת ההגבלות על כל שטח המדינה, שכן כך מתאפשרת הקטנת שיעור ההדבקה בתוך האזור המוגבל בגלל הישארות קפדנית יותר של האוכלוסייה בבית, ומהאזור המוגבל לאזורים אחרים עקב ירידה ביצוא של ההדבקה מהאזור המוגבל החוצה. התקנות מסדירות את המסגרת להכרזה על אזור כאזור מוגבל, את ההגבלות שניתן לקבוע על הכניסה לאזור המוגבל והיציאה ממנו במטרה לצמצם את הסיכון לייצא את ההדבקה החוצה מהאזור המוגבל, את ההגבלות על היציאה מהבית למרחב הציבורי של מי שמתגורר באזור המוגבל ואת פעילות החנויות והעסקים באזור המוגבל, כדי לצמצם את הסיכון להדבקה בתוך האזור האמור בפרט ובתוך המדינה בכלל.

כמו כן, לפי סעיף 39(ו) לחוק-יסוד: הממשלה, הקובע כי "תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק", עתידות התקנות לפקוע ביום י"א בתמוז התש"ף (3 ביולי 2020).

כיוון שטרם הסתיים המצב המיוחד שנוצר בישראל בעקבות התפשטות המגיפה, מקדמת הממשלה בימים אלה את הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – חוק סמכויות מיוחדות), כדי להקנות לממשלה את הסמכויות הנדרשות להמשך ההתמודדות עם נגיף הקורונה, בחקיקה ראשית. חוק זה ייתן לממשלה את הכלים המתאימים להתמודדות כאמור בין היתר במקום תקנות אזור מוגבל. אמנם הצעת החוק הונחה על שולחן הכנסת, עברה קריאה ראשונה וממתינה להכנתה לקריאה שניה ושלישית בוועדת החוקה, חוק ומשפט, אך קיים חשש שהליך חקיקתו והתקנת התקנות מכוחו לא יושלמו לפני מועד פקיעת תקנות אזור מוגבל. לכן, כדי לאפשר את המשך החלת ההסדרים שנקבעו בתקנות לצורך המאבק בהתפשטות המגיפה, יש להאריך את תוקפן לתקופה של 45 ימים, כדי לאפשר את השלמת הליך חקיקתו וכניסתו לתוקף של חוק סמכויות מיוחדות – ושל ההסדרים מכוחו.

סעיף 1 מוצע לקבוע כי תוקפן של התקנות, בנוסחן המובא בתוספת, יוארך ב- 45 ימים, וזאת כדי לאפשר המשך תחולתן של ההוראות הקבועות בתקנות האמורות.

בתוספת מובאות כלשונן תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ף-2020, בנוסחן העדכני ביום הגשת הצעת החוק. תקנות אלה קובעות את המסגרת הנורמטיבית להכרזה על אזור כאזור מוגבל, ואת הסמכות לקבוע בו הגבלות על התנועה, המסחר, הבילוי והפנאי בקשר לכניסה לאזור, היציאה ממנו וכן בתוך האזור לאחר הכרזה כאמור באותו אזור, וזאת במטרה לצמצם את התפשטות נגיף הקורונה, ולשמור על בריאות הציבור בישראל.